

אנו נמצאים בעיצומם של עשרת ימי תשובה, ובתוכם שבת תשובה. עשרת ימי תשובה הם זמן המסוגל לעשיית תשובה. נייחד את הדברים הפעם לענייני התשובה.

הרמב"ם בהלכות תשובה (ג',ג') כותב: **"בכל שנה ושנה שוקלין עונות כל אחד ואחד מבאי העולם עם זכיותיו ביום טוב של ראש השנה, מי שנמצא צדיק נחתם לחיים, ומי שנמצא רשע נחתם למיתה והבינוני תולין אותו עד יום הכפורים אם עשה תשובה נחתם לחיים ואם לאו נחתם למיתה"**. בעלי המוסר למדו ממה שכתב 'אם עשה תשובה' שכדי לזכות להיכתב לחיים לא מספיק להוסיף זכות אחת שתכריע את הכף אלא דווקא לעשות תשובה. בעשיית הקב"ה ממציא את עצמו אלינו כמו שכתוב "דרשו ה' בהימצאו". תשובה קדמה לעולם כי אי אפשר בלעדיה, כיון שאין אדם צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז',כ'). גם אם יחשוב אדם שבוודאי יש לו רוב זכויות עדיין צריך לזכור מה שכתב הרמב"ם (שם ה"ב) **"ושקול זה אינו לפי מנין הזכויות והעונות אלא לפי גודלם, יש זכות שהיא כנגד כמה עונות שנאמר יען נמצא בו דבר טוב, ויש עוון שהוא כנגד כמה זכויות שנאמר וחוטא אחד יאבד טובה הרבה"**.

עוד כותב הרמב"ם (שם פרק ז הלכה ג) **"אל תאמר שאין תשובה אלא מעבירות שיש בהן מעשה ... אלא כשם שצריך אדם לשוב מאלו כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו ולשוב מן הכעס ומן האיבה... מן הכל צריך לחזור בתשובה, ואלו העונות קשים מאותן שיש בהן מעשה שבזמן שאדם נשקע באלו קשה הוא לפרוש מהם"** ו"מי יאמר זיכיתי ליבי" (משלי כ' ט').

ביוה"כ אנו אומרים עשרה וידויים. הווידוי הוא מעיקרה של התשובה אלא שחייבים להתלוות אליו עזיבת החטא, החרטה, וקבלה לעתיד. כמו שכותב רבינו יונה (שע"ת א' י"ג) **"ומדרגות התשובה ומעלותיה לפי גודל המרירות ועוצם היגון"**, כל מי שפוקד את בית הכנסת, או לחילופין מחויב להיות בביתו ומתפלל במחזור, נוטל חלק במצות התשובה ובמעט התעוררות ושימת לב והפנמת גודל ערכה וטובה ינצל יום זה לטהרת ליבו ע"מ לפתוח דף חדש.

בשם הרב **אביגדור מילר**: אנשים מחפשים בימים אלה חטאים רחוקים, עבירות גדולות, אבל העבירה הכי גדולה שלנו היא לפעמים **לא לחייך לזולת**. מי שנותן לעני חיוך, נותן לו הרבה יותר מכסף. מי שמצער את השני במילים, מכאיב לו יותר מאשר אם היה גונב ממנו ממון. מי שמעניק לזולת הרגשה טובה, שמחה, שלוה וערך עצמי – נתינתו היא הגדולה ביותר. כמה פעמים

יכולנו לומר מילה טובה לחברה, לאחות, לאבא, אמא – והחמצנו את ההזדמנות. תחשבו שרגע לפני שאנחנו נכנסים הביתה, היינו עוצרים כשהיד כבר על ידית הדלת, ומתכננים אילו מילים טובות נאמר לבני הבית. אנשים הולכים ברחוב בפנים חמוצות ולא מאירות, וחושבים שזה בסדר. והרי כתוב: "הווה מקבל את כל בסבר פנים יפות" ויותר מכך, חכמנו קבעו: "גדול המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב" דמיינו אדם שעובד קשה לפרנסתו והולך צמא ברחוב, ואז מקבל מאתנו כוס חלב קר, זה נפלא!! אבל להלבין לו שיניים, לחייך אליו – זה משביע רעב עוד יותר גדול שלו. זה חלק מעבודתנו לקראת יום כיפור, וזה כל כך קל וקרוב אלינו.

השנה בעת מגיפה עולמית שגם אנו מתמודדים ונאבקים בה נראה שאנו נקראים להתעורר לצורך בתשובה כללית שהיא עילוי העולם ותיקונו, אלא שכפי שכותב הרב קוק באורות התשובה פרק ד' התשובה הפרטית והכללית ביחד הן תוכן אחד. ושם בפיסקה ה' כתב: "באמת אי אפשר להתרומם אל התשוקה הרוחנית של ישועת הכלל בלי תשובה פנימית עמוקה מכל חטא ועוון אמנם יחיד ששב במובן זה מוחלים לו ולכל העולם כולו".

בבאור דברי חז"ל במסכת שבת קיח, ב: "אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן - מיד נגאלים" ניתן לומר על דרך דרוש, שהכוונה לשבת תשובה ויוה"כ שהוא שבת שבתון, שהם ימים מיוחדים לתשובה ואם נשמרם כהלכתם ונחזור בהן בתשובה שלמה מיד נגאלין שהרי אין ישראל נגאלין אלא בתשובה. נפתח את הפתח לתשובה כחודה של מחט יזכנו ה' ויפתח לנו פתח כפתחו של אולם.

נסיים במה שאמר אחד האדמורי"ם בימי התשובה - בואו ונלמד מהחייטים ובעלי המלאכה שמסביבנו - 'לתקן את הישן ולבלתי לקלקל את החדש'. שנזכה.

בע"ה כתיבה וחתימה טובה לכם ולכל בני ביתכם, יחד עם כל בית ישראל. שבת שובה שלום

שושנה נגר